

sæpe sæpius non esse in numero a sanctionibus Apostolicis præscripto.

Rursus in citata legitur relatione, alios quinque esse religiosorum conventus in diœcesi, duos PP. Minorum Observantiæ, alterum in terra Farnesii, ubi pariter existit conventus Capuccinorum: quartus conventus est ille servorum Beatæ Mariæ Virginis, qui est in terra Ischiæ; et postremus est conventus Carmelitarum in oppido Cellularum, qui est episcopali visitationi subiectus.

Tandem in relatione, aliis prætermisissis dubiis, quæ specialem non merentur discussionem, proponit episcopus, an regularibus, qui suorum subditorum confessiones audire cupiunt, liberum sibi sit, et licitum, conditionem in concedendis facultatibus injungere, interessendi videlicet menstruis disceptationibus et congregationibus casuum conscientiæ.

Pro parte affirmativa ponderari posse videtur id non esse novum: Clar. etenim mem. card. de Luca in adnotationibus ad concilium Tridentinum, discurs. 2, num. 12, dicit id futurum esse maximopere proficuum, tum, ut episcopus perspectas habeat opiniones omnium suorum confessorum, tum, ut quantum possibile est, uniformis sit confessorum doctrina in materia morum, et signanter contractum, in qua sæpe sæpius theologi dissident a theologis et a canonistis, quibus addi posset, collationem hanc omnium confessorum, tam sæcularium, quam regularium futuram esse non inutilem pro animorum unione, juxta ea, quæ habentur in actis Ecclesiæ Mediolanensis, tomo I, p. IV, in *Instruct. confess.*, p. 647. Ideo regularium superiores confessarios suos sæpius moneant, et ad hanc animorum unionem in fidelium ædificationem adhortentur, curentque in primis, ut dum in casuum resolutione diversa inter eos et parochos sententia fuerit, prudenter in eos se gerant, ut ad laicorum notitiam id non veniat, sed ad nos pro decisione recurrant.

Negative econtra favent opinioni ea, quæ sequuntur. Primo, quod episcopus confessorum regularium doctrinam perspectam habere potest in examine, quod illorum approbationem præcedit, ad terminos sacri concilii Trid., sess. XXIII, cap. 15, *De reformat.* Secundo, quod in decretis pro reformatione regularium editis a Clemente octavo, præscribitur, quod in singulis monasteriis et conventibus bis in hebdomada habeatur lectio sacræ Scripturæ, vel casuum conscientiæ, ad quam fratres omnes convenire tenentur. Tertio, quod hic in Urbe, in decem et septem conventibus fiunt congregationes casuum conscientiæ, illisque interveniunt parochi tantummodo, et confessorii ex clero sæculari, non vero regulares, in quorum conventibus prædictæ casuum lectiones habentur. Quarto tandem, quod ab hac sacra congregatione die 12 Maii 1685, uti habetur *Lib. Decretorum* 35, fol. 438, prodiit hæc resolutio in quadam causa Fo-

rosemprom. en. Accessus ad congregationem casuum conscientiæ.

Episcopus exponit, in civitate Forosemprom. duo adesse regularium cœnobio, unum scilicet Minorum conventualium S. Francisci, alterum vero Barnabitarum, quæ propter exiguum religiosorum numerum inibi degentium, subjecta sunt jurisdictioni ordinarii ex decreto san. mem. Innocentii X, incipiente: *Ut in parvis*, et licet dieti religiosi hujusmodi subjectionem agnoscant atque patiantur, qui tamen ex eis sæcularium confessiones, eodem ordinario approbante, excipiunt, ad congregationem casuum conscientiæ, quæ singulis mensibus habetur, cuique confessorii omnes intersunt, accedere renuunt; quocirca petit declarari, an prædictos confessorios regulares cogere possit ad interessendum præfatæ congregationi casuum conscientiæ? Sac. congr., etc. respondit, *Negative*. His positis onus erit EE. VV. decernere.

An in casu, de quo agitur, permissum esse valeat episcopo, concedenti sacerdotibus regularibus facultatem audiendi confessiones sæcularium, injungere, ut intersint congregationibus casuum conscientiæ?

Negative, et detur decretum in Forosemprom., 12 Maii 1685.

(124. Decretum sac. congregation. super statu regularium in una Macerat., 15 Januarii 1682 editum.

Cum conventus suppressi, et postea restituti, in quibus non degunt de familia duodecim religiosi, sint vigore decreti *Ut in parvis*, fel. rec. Innoc. X, subjecti visitationi, correctioni, et omnimodæ jurisdictioni ordinariorum locorum, contigit dubitari an religiosi confessorios, et non parochi, in hujusmodi conventibus degentes, compelli possint ab iisdem ordinariis, ut accedant ad conferentiam casuum conscientiæ?

Proposito hoc dubio, in S. congreg. super statu regularium habita in Palatio Vaticano die 15 Jan. 1682, eminentiss. PP. censuerunt ordinarios locorum posse quidem hortari, non autem compellere prædictos religiosos confessorios, non parochos ad accedendum ad conferentiam casuum conscientiæ.

(125. * Regulares quicumque, etiam exempti, in Indiis Orientalibus agentes, curam animarum exercentes, subsunt prævio examini ordinariorum, et approbationi, nec non visitationi, correctioni et jurisdictioni eorum in iis, quæ ad prædictam curam pertinent. Bened. XIV, tom. II, Bull., const. 1. incip. *Quamvis ad confirmand.*

(126. Regulares, etiam exempti, nequeunt exponere sacramentum eucharistiæ sine velamine in suis ecclesiis, nisi ex causa publica ab ordinario probata. Fas est tamen illis, ex causa etiam privata, sacramentum velatum exponere in tabernaculo aperto, dummodo tamen ab illo non extrahatur; ut ex decreto sac. cong., *De synodo diœcesan.*, lib. VII, cap. 41, § 4.

(127. Generatim vero jus est episcopis cogere regulares parere sibi circa ea quæ ad majorem cultum hujus ineffabilis myste-

rii, et celebrationis missæ præcipienda censuerint. Quod ex decret. Trident., sess. XXII *De observand. et vitand. in celebrat. missæ* eruitur; *ibid.*, § 5.

(128. Regulares tenentur parere episcopo præcipienti, ne in eorum ecclesiis exponatur insolita imago, aut nova reliquia ab ipso non approbata, et inobedientes possunt etiam censuris cogi, ut ex decret. sac. congregat., die 5 Jul. 1700. *Ibid.*, § eod.

(129. Regulares puniri possunt ab episcopo tanquam Apostolicæ Sedis delegato, si quid deliquerint in iis, quæ respiciunt clausuram monialium etiam exemptarum, et earum, quæ intra monasterii septa degunt. *Ibid.*, § 6.

(130. Regulares non possunt sæcularium confessiones excipere *sine licentia, gratia et beneplacito episcopi*, quæ verba sunt extrav. Bonifacii VIII, in cap. *Super cathedram*, De sepulturis, quod et confirmavit Trident., sess. XXIII, cap. 15, *De reformat.* Sed et fas est episcopis eam facultatem limitare ad certum tempus, certasque personas, quin et ex parte revocare; contrariamque opinionem Alexander VII, die 20 Januarii 1659, damnavit. *Ibid.*, lib. VII, cap. 42, § 7.

(131. Possunt tamen regulares ab episcopo approbati acciri ad domus sæcularium ægrotantium, eorum confessiones audituri, non petita a parochis ægrotantium licentia, sed de audita ægrotantium illorum confessione debent relinquere sygrapham, qua parochus certioretur. *Ibid.*, § 8.

(132. Regularibus prælatis non licet monasteria monialium sibi subjectarum ingredi, nisi semel in anno causa visitationis; si autem necessitas urgeat, ut sæpius ingrediuntur, non possunt nisi cum præsentia episcopi diœcesani, aut alterius ecclesiastici, ab ipso deputati. Ita ex const. Alexandri VII, incip. *Felici*. *Ibid.*, lib. VII, cap. 41.

(133. Regulares subduntur coercionem episcopi, si excipiant confessiones sæcularium sine prævia episcopi approbatione, ut ex constil. 10 Clementis X. Item non possunt, inconsulto et non approbante episcopo, audire confessiones monialium sui ordinis etiam exemptarum, ex vi bullæ 18 Gregorii XV, *ibid.*

(134. Regulares nova monasteria, seu domus ne erigant, vetantur, absque Sedis Apostolicæ et episcopi facultate, quamvis Tridentinum, sess. XXV, c. 3, *De regular.*, solius episcopi facultatem exprimat. *Ibid.*, lib. IX, cap. 1, § 9, nov. edit.

(135. Est tamen pro monialibus in ditone Hispanici regis breve Urbani VIII suspensivus ejusdem constitutionis, sed non valet extra Hispaniam. *Ibid.*, lib. IX, cap. 15.

(136. Ad statum regularem transire possunt presbyteri ecclesiæ, vel diœcesis servitio addicti, invito etiam episcopo proprio; tenentur tamen, nisi aliquid obstet, illum consulere. Ita in epistola ad card. Quirinum, incip. *Ex quo*, Bull. tom. II, num. 25.

(137. Regulares extra monasterium degentes, et clericos regulares quomodocunque exemptos in civilibus causis mercedum

et miserabilium personarum, nisi habeant judicem certum a Sede Apostolica in partibus deputatum, coram ordinariis locorum conveniri posse in prima instantia, decernit laudatus Pontifex, in Bulla incip. *Ad militantis*, tom. I Bull., num. 48, § 41.

ADDITIONES EX ALIENA MANU.

(138. Agitur in hoc articulo de exemptione, quam vocant *primæ speciei*. At de ea, tum de exemptione *secundæ tertięque speciei*, jam disseruimus in additione ad verb. ABBAS.

(139. Non incongrue vero hic inquiritur, an hæc *primæ speciei* exemptio acquiri a regularibus possit *communicatione privilegiorum*? Non conveniunt doctores. At prævaluit *affirmativa* opinio, quam inter alios tenent Navar., *Oper.*, tom. II, commentar. 2, *De regular.*, num. 63; Barbos., *De offic. et potest. episcop.*, part. III, allegat. 105, n. 3; card. de Luca, *De jurisd.*, discurs. 28, n. 4; Chokier, *De jurisd. in exempt.*, part. I, q. 17, num. 9; Tamburin., *De jur. abbat.*, tom. I, disput. 15, quæst. 2, n. 3; Roderic., *Quæst. regular.*, quæst. 36, art. 3; Cassaing., *De privileg. regular.*, tract. 1, cap. 3, proposit. 5; Clement., *Concord. pastoral.*, part. I, cap. 4, num. 58.

(140. De casibus, quibus regulares, tametsi exempti, subjiciuntur delegatæ episcopi jurisdictioni, tractat hic auctor. At consule etiam de iis, ubi res postulat, Fagnan., in cap. *Grave*, a num. 37 ad fin. *De offic. ordinar.*; Chokier., *De jurisd. ordinar. in exempt.*, part. II, q. 45; Natalem Alexandr., in *Append. 1*, ad tom. I *Theolog. dogmat. moral.*; S. M. Bened. XIV, *De synod. diœces.*, lib. IX, cap. 15, num. 4 et plur. seq., tum et maxime Rousseaud de la Combe, in sua *Jurisprudencia canonica*, verb. *Exemptio*, sect. 5 per tot., qui et sect. 6 agit de casibus, quibus capitula exempta subjiciuntur delegatæ pariter episcopi jurisdictioni.

(141. Non sunt inter se concordēs doctores, an regulares exempti teneantur episcopo præstare reverentiam. Distinguunt nonnulli inter exemptos illos, quibus ipsi episcopi, juxta facultates, quas olim habebant, exemptionem a sua jurisdictione concesserunt, et exemptos ex privilegiis S. Sedis ab eadem episcoporum jurisdictione. Quoad exemptos primi generis, nemine dissentiente, admittunt teneri eos præstare reverentiam episcopis, perinde ac liberti præstare reverentiam tenentur patronis, a quibus manumissi sunt. At quoad exemptos secundi generis, sunt qui negant teneri ipsos præstare reverentiam episcopis. Felin., in cap. *Cum inter.*, num. 3 et 4, *De re judicat.*, et in cap. *Conquerente*, fere per tot., *De offic. ordin.*; Toudut., *Quæst. benefic.*, cap. 60, num. final.; Roderic., *Quæst. regular.* T., q. 63, art. 9; Fusc., *De visit. eccles.*, lib. II, c. 10, n. 11; Paris., *De resignat. benef.*, lib. III, cap. 11, fere per tot.; Barbos., *De offic. et potest. episcop.*, part. III, alleg. 105, n. 65; Cirin., in *Nex. rer. jurisd.*, c. 6, num. 293; Rot., *cor.*

Puteo, dec. 114 per tot., cor. Seraphin., dec. 125, num. 19.

(142. Cæterum non recedendum ab opinione quam doctores ab auctore, num. 84, allegati præsidio constitutionis Leonis X, incipientis: *Intra*, tenent, scilicet teneri quoscunque exemptos reverentiam episcopo præstare. Et jure meritoque, cum nil convenientius sit, quam quod et exempti a jurisdictione episcopi, eidem episcopo reverentiam præstent ratione dignitatis. Confer Tamburin., *De jure abbat.*, tom. I, disp. 15, q. 7, n. 45; Borell., in *Addit. ad Bellug.*, in *Specul. princip.*, rubric. II, § *Videndum*, litt. F; Campanil., in *Divers. jur.*, part. II, q. 12, n. 13; Rot., in *recent.*, dec. 111, num. 16, p. v, tom. I.

(143. Posita vero hac opinione, non incongrua est quæstio illa: An regulares exempti transeundo ante thronum episcopi teneantur eidem genuflectere, seu potius, caput et humeros inclinare?

(144. Non improbabile videtur, quod teneantur non ad genuflexionem, sed potius ad inclinationem capitis et humerorum; idque quia obligati ad reverentiam teneri nequeunt ad genuflexionem, utpote quæ adorationis-species potius est, quam reverentiæ, ut post D. Ambrosium, lib. VI *Hexamer.*, cap. 9, tradunt Alcuin., c. *De Parascev.*; Honor., in *Gemma*, lib. I, cap. 117; Raban., *ibid.*, *De instit. clerical.*, c. 41, optime Gavant., in *Thesaur. sacror. rituum*, part. I, tit. 17; Pasqualig., *De sacrific. miss.*, quæst. 225, num. 5.

(145. Quo fit, ut quoties in *Rubricis missalis ac ceremonialis* mentio occurrit reverentiæ, non genuflexio, sed capitis et humerorum inclinatio intelligatur, ut post Petrum de Ruiz, et alios firmat Piscar., in *Prax. cerem.*, lib. I, sect. 7, c. 4, n. 2, et lib. II, sect. 1, cap. 4 per tot., optime c. 5, n. 7.

(146. Nec obstat *Cæremoniale episcoporum* lib. II, c. 18, in quo habetur: « Beneficiati autem, et cæteri de clero genuflectere debent transeundo tam ante altare, quam ante episcopum. » Impugnari enim nequit, quod ubi cæremoniale expressim præscribit genuflexionem, ea omitti nequeat. At negatur, quod loco citato sub verbis illis: *Et cæteri de clero*, intellexerit de regularibus. Quidquid enim sit, an in hac materia præjudiciali nomine cleri veniant regulares, ex duabus solidis animadversionibus patet mox dictis

(109) « Hanc porro approbationem (ita Benedictus XIV, *De synod. dioces.*, lib. IX, cap. 16, n. 7), seu licentiam posse ab episcopis concedi regularibus ad certum tempus, et limitari ad certum duntaxat genus personarum, diserte declaravit Clemens X, in sua constit. 10, § 4; Urbanus VIII, in suis Apostolicis litteris in forma Brevis an. 1639, datis in causa moti litigii inter cardinalem Sandovalam, et regulares illius diocæsanos; Innocentius XIII, in sua constitutione super ecclesiastica disciplina in regnis Hispaniarum edita die 15 Maii 1725 et confirmata a Benedicto XIII, die 23 Septemb. 1724, alia constitutione, quæ exstat in Appendice ad concil. Romanum an. 1725, atque opposita do-

verbis: *Et cæteri de clero*, non venire regulares.

(147. Prior inde scaturit, quod *Cæremoniale* tunc, cum comprehendere intendit regulares, haud utitur verbo generali *clericorum*, sed semper expresse meminit de ipsis regularibus. Vide lib. I, cap. 2; lib. II, cap. 33 et cap. 38. Si igitur *Cæremoniale* in loco, de quo disseritur, expresse haud meminit de regularibus, tutissime affirmari potest minime eos comprehendisse, argumento ducto a *discretiva*, quæ æque in legibus, ac in aliis dispositionibus interpretandis locum sibi vindicat.

(148. Altera animadversio promanat ex ipsa materia, de qua eo loci tractat *Cæremoniale*, comprehensioni regularium aperte resistente. Tractat enim inibi *Cæremoniale* de divinis officiis, in quibus canonici beneficiarii, alique de clero sæculari, non item regulares interveniunt. Qua de re certissima res videtur, quod *Cæremoniale* minime comprehendere intellexerit regulares sub verbis illis: *Et cæteri de clero*, cum nulla melior detur interpretatio verborum, vel obscurorum, vel ambiguum legis, quam ea quæ desumitur ex *subjecta materia*.

(149. Non ignoro tamen in contrariam ivisse sententiam sacram congregationem particularem in *Cajacen.* Sacram congregationem episcoporum et regularium negotiis præpositam in *Suessana*, tum recentius sacram Rituum congregationem, in *Monopolitana*. At in causis *Cajacensi* et *Suessana* observantia militabat contra regulares. Et in causa *Monopolitana*, regulares sua jura non deduxerunt. Accedit quod obtinuerunt novam audientiam: causa vero nondum fuit proposita.

ADDITIONES CASINENSES.

Ut primo intuitu, atque distinctius quæ in *subjecta materia* scire vel maxime expedire, lector percipiat, satius putavimus tradita per clar. Natalem Alexandrum in *append. 1*, tom. I *Theolog. dogmatico mor.*, epist. 15, hic per extensum exscribere, cum opportunis ad rem declarationibus et illustrationibus quas in notis adjecimus. Sunt porro hujusmodi.

I. « Regulares confessarii ab episcopo necessario sunt approbandi. Possunt episcopi restringere vel limitare eorum approbationes ad certas personas, necnon ad certa loca et tempora (109): possunt eas revocare (110), vel confessarios hujusmodi ab audien-

trina, quam regularium plerique venditabant, proscripserunt ab Alexandro VII, qui... die 30 Januarii 1659, hanc propositionem, « Non possunt episcopi limitare seu restringere approbationes, quæ regularibus concedunt ad confessiones audiendas, neque ulla ex parte revocare; » declaravit « falsam, temerariam, scandalosam et erroneam. » Vide amplius Lucium nostrum, v. *Approbatio*, art. 1, sub n. 62, vers. *Ad ea que*, etc.

(110) « Cæterum (sic prælaudatus Bened. XIV, in constit. incipiente *Apostolicum ministerium*, edita 30 Maii 1753, tom. IV *sui Bullar.*) confessarii munus regularibus deferri potest (ab ordinariis) sine temporis determinatione vel cum limitatione....

dis confessionibus suspendere ex nova causa ad confessiones pertinentem. Approbati sine restrictione a vicario generali episcopi possunt iterum ab ipso episcopo revocari ad examen. Approbati ab episcopo possunt ab ejus successore rursus examinari, et si minus capaces inventi fuerint, rejici. In una diocesi generatim approbati, confessiones in alia diocesi audire non possunt absque diocæsani episcopi approbatione. A casibus episcopo reservatis regulares absolvere non possunt, nisi hæc facultas ab illo concessa ipsis fuerit (111). Hæc partim ex Tridentino concilio, partim ex constitutionibus Summorum Pontificum, præsertim ex Clementina, *Dudum*, tit. *Sepulturis*, ex Gregorii XV constitutione, quæ incipit *Inscrutabili*, ex Clementis X diplomate, quod incipit *Superna*, ex decreto Alexandri VII, in causa episcopi Andegavensis, et regularium ejusdem diocæsis, etc. Hic tantum subjiciam sacræ congregationis concilii Tridentini interpretis, et congregationis episcoporum et regularium declarationes quasdam hæc disciplinæ capita spectantes, quas refert vir juris canonici consultissimus Prosper Fagnanus, in cap. *Grave*, ex *De officio ordinarii*.

« Quæsitum est a sacra congregatione Concilii, 1, an regulares ab ordinario ad confessiones audiendas, prævio examine approbati ad tempus, elapso tempore, tanquam semel approbati, possint, invito ordinario, deinde audire confessiones? Congregatio censuit *Non posse*.

« Quæsitum est 2, an episcopus volens ex nova causa regulares semel ad confessiones audiendas approbatos examinare, teneantur eam patefacere superioribus regularibus; et

Porro hujusmodi facultates ad præstitutum tempus collatas, post elapsum temporis intervallum, jus competit ordinario vel abrogando, vel eas renovando, sacerdotem ad novum examen compellendi. Facultates vero nulla cum temporis limitatione delatæ, non nisi cum ipso officio desinunt, nec suspendi propterea possunt sine nova causa, quæ confessiones directe respiciat. — Salvo jure, ut infra, episc. successoris.

Et cum in hac materia versemur, illud quoque advertas licet, « Episcopum posse regularibus interdiciere auditum confessionum in propriis ædibus, sive cellis, juxta decretum S. cong. emanatum an. 1617, 15 Septembris. — Potest etiam vetare omnibus confessariis audientiam confessionum mulierum, aut puellarum extra confessionarium, sub pena suspensionis ab audiendis confessionibus, ex decret. cong., 18 Decemb. 1694. » Sic D. Alph. de Ligorio, *Theol. mor.* lib. I, in *Append. 2*, De privileg. regular., n. 78.

(111) Quod regulares non possint absolvere a casibus, quos sibi episcopi reservaverint, non obtenta ad id eorumdem facultate, præter Bened. XI et Clementis V declarationes, constanter teneantur sacræ congregationes Concilii, et Episcopi, et Regular. Sum mis Pontificibus approbantibus. Porro D. Carolus Borromæus cum petisset a Sede Apostolica, « An regulares ex privilegiis a Sede Apostolica impetratis, præsertim autem ex eo, quod nominant mare Magnum, possint in his casibus, quos sibi episcopus reservavit, absolvere confidentes? » Sacra congregatio Concilii die 10 Sept.

an de hujusmodi causa constare debeat, vel sit credendum episcopo attestanti hujusmodi causam subesse? » Congregatio Concilii censuit: « Posse episcopum ex nova causa etiamsi de ea non constet in actis, rursus examinare, ac minus repertum idoneum reprobare regularem semel ad audiendas confessiones approbatum, idque ejus arbitrio, quod tamen debet esse moderatum et discretum, ita ut eo non abutatur. Verum ubi hoc facere voluerit, debere id superioribus regularibus significare, non quidem cum individua expressione causæ; sed tantum se velle ob novam, quæ supervenerit, causam, ad hujusmodi examen procedere. »

« 3. Conquerentibus regularibus S. Domini Neritonensis, quod cum essent prævio examine approbati ad confessiones sæcularium audiendas a vicario generali episcopi, dum episcopus Romæ degeret, ille ad suam ecclesiam reversus vellet eos rursus pro audiendis confessionibus examini subjicere. Sacra congregatio Concilii censuit: « Posse episcopum rursus examinare confessarios regulares a suo vicario approbatos. »

« 4. Quæsitum est a sacra congregatione Episcoporum et Regularium, an episcopus, qui regulares ad confessiones personarum sæcularium audiendas approbavit, possit eosdem ex nova causa ab iisdem confessionibus audiendis suspendere, aut licentias illis concessas revocare, non obstantibus quibuscunque privilegiis, et qualis hujusmodi causa esse debeat? Sacra congregatio respondit: « Episcopum, quamvis simpliciter, et absque ulla temporis præfinitione approbaverit regulares ad confessiones sæcularium personarum audiendas; posse ta-

1571, approbante Gregorio XIII, respondit: « Ex facultatibus per hoc mare Magnum, aliave privilegia concessa, factam eis non esse potestatem absolventi in casibus sibi ab episcopo reservatis. » Deinde a sacra congregatione Episcoporum et Regularium die 9 Januarii 1601, novum promulgatum fuit decretum, quo iterum decisum est nullam illis facultatem competere absolventi a casibus, « quos locorum ordinarii hactenus reservarunt, vel in posterum sibi reservabunt. » Amplius eadem sacra congregatio, jubente Paulo V, die 6 Januar. 1617, aliud edidit decretum, quo priora confirmavit, atque ad unguem servari præcepit. Eademque sacra congregatio, præcipiente Urbano VIII, die 18 Nov. 1628, omnia huc usque relata decreta renovavit, ac regulares tam intra quam extra Italiam degentes afficere, et complecti expresse edixit et declaravit. Ad hæc Alexander VII, die 24 Sept. 1665, inter alias, hanc etiam propositionem damnavit: « Mendicantes possunt absolvere a casibus episcopo reservatis, non obtenta ad id episcoporum facultate. » Et Clemens X, sua constit. quæ incipit *Superna*, non solum denuo definivit, per mare Magnum, aliave privilegia, nulli regularium, cujuscunque ordinis, instituti, seu societatis, etiam Jesu, factam esse potestatem absolventi a casibus episcopo reservatis, sed insuper sancivit: « Habentes facultatem absolventi ab omnibus casibus Sedi Apostolicæ reservatis, non ideo a casibus episcopo reservatis posse absolvere. » Ex Bened. XIV, *De synod. dioces.*, lib. V, cap. 6 et 7.

men eosdem, si nova causa superveniat, suspendere, ac licentias illis concessas revocare dummodo causa huiusmodi confessiones ipsas concernat. Cæterum si regulares cum scandalo, aut alias inhoneste vivant, vel aliquod delictum committant, propter quod rationabili episcopi iudicio videantur a confessionibus suspendendi, in quo ipsius episcopi conscientiam voluit esse oneratam, cum præcipua ministri sacramenti poenitentiae qualitas sit integritas vitæ, ac morum honestas: utique eam causam ad confessionis ministerium pertinere; ac proinde nihil obstare, quo minus ob eam possit episcopus regulares a semetipso approbatos suspendere, aut repellere a confessionibus audiendis.»

« Quæsitum est 5 a congregatione Concilii, an regulares possint personarum sæcularium confessiones audire virtute licentiarum a decessoribus ordinarii illis concessarum, etiam renuente episcopo ordinario pro tempore existente? Sacra congregatio censuit, « Posse quandiu episcopus non prohibuerit. Cæterum esse in facultate episcopi successoris illos rursus examinare, atque interim prohibere. » V. *Scholion* in fin.

« II. Regulares deputari non possunt ad audiendas confessiones monialium, etiam ordinibus suis subjectarum, absque approbatione episcopi (112). Potest episcopus ex legitima causa superiores regulares monere, ut huiusmodi confessarios monialium amoveant; si renuerint aut neglexerint, potest episcopus illos ab audiendis monialium confessionibus amovere. (Ex constitutione

(112) Vide Lucium nostrum, verb. MONIALES, art. 5.

(113) Vide v. MONIALES, cit. art. 5.

(114) « Sacra congregatio (ita in terminis decretum quod P. Alex. commemorat) die 27 Augusti 1630 censuit, non licere regularibus, etiam in eorum propriis ecclesiis, sanctissimum Eucharistiæ sacramentum publice adorandum exponere, nisi ex causa publica, quæ probata sit ab ordinario; ex causa autem privata posse, dummodo sanctissimum e tabernaculo non extrahatur, et sit velatum, ita ut ipsa sacra hostia videri non possit. » Apud Bened. XIV, *De synodo diæces.*, lib. ix, cap. 13, n. 4.

(115) Dicitur regularis degere extra claustrum, vel monasterium, quodcumque non vivit sub superiore conventualiter. Hinc dicitur regularem manere extra monasterium etiamsi degat in aliqua domo ad erectionem monasterii destinata, de licentia sui superioris, si in dicta domo non habeat superiorem, nec vivat iuxta institutum regulæ religionis; et comprehendit sub dispositione concilii Tridentini, cap. 3, sess. vi, *De reformat.*, decisum per sac. congregationem Concilii sub die 24 Maii 1588, refert Riccius, in *Prax. pari.*, 3, resolut. 269. — Apud Ventriglia, *Prax. rer. notabil.*, part. 1, adnotat. 48, n. 8.

« Si vero religiosus aliquis manserit de superioris licentia sub regulari observantia in aliquo membro, vel grangia sui monasterii pro religionis servitio, et delinquat, non ab ordinario, sed a suo superiore puniri debet secundum formam cap. 14, sess. xxv, *De regular.*, quia cum huiusmodi superior illi possit dare licentiam, sess. xxv, cap. 4, et dicta loca sint membra dependentia a suis monasteriis, censentur eodem jure, et gaudent privilegiis suorum monasteriorum. » Barbosa, *ad concil. Trident.* sess. vi, cap. 3, n. 2.

Gregorii XV, quæ incipit, *Inscrutabili*) regulares ad audiendas confessiones monialium unius tantum monasterii ab episcopo approbati, audire non possunt confessiones monialium alterius monasterii. Sic respondit sacra congregatio cardinalium concilii Tridentini interpretum, ut refert Fagnanus, in cap. *Cum capellas*, Ex. *De privilegiis* (113).

« III. Non licet regularibus, etiam in propriis ecclesiis sanctissimum Eucharistiæ sacramentum publice adorandum exponere, nisi ex causa publica, quæ probata sit ab ordinario. Ex causa autem privata possunt ea conditione, ut sanctissimum sacramentum e tabernaculo non extrahatur, et velatum remaneat, ita ut sacra hostia videri non possit. Ita declaravit sacra congregatio Concilii, ut refert Fagnanus in cap. *Grave*, ex. *De officio ordinarii* (114).

« IV. Regulares extra claustra degentes visitari, corrigi et puniri possunt ab episcopo tanquam Sedis Apostolicæ delegato, non solum in visitatione, ut sancitum est cap. 3 sessionis sextæ concilii Tridentini, *De reformatione*; sed etiam extra visitationem, modo episcopus in diocesi sua resideat, ut declaravit Pius IV in constitutione de residentia episcoporum (115). Similiter regulares apostatæ, et ejecti ab ordine subsunt episcoporum jurisdictioni, ut declaravit sacra congregatio Concilii interpretum.

« V. Regulares etiam intra claustra degentes, qui vel curam animarum personarum sæcularium exercent, vel personis sæcularibus aliquod sacramentum prævia episcopi licentia administrant, aut in alicujus

Eodem modo dicitur manere extra monasterium, si degit in aliquo loco causa docendi doctrinam Christianam; unde « Episcopus potest visitare et corrigere regulares degentes extra claustra occasione docendi doctrinam Christianam, sac. congregat. Concil., in *Malinen.* de anno 1626, quæ prius in *una Limana*, 10 Junii 1591 declaraverat, id locum non habere in Patribus Societatis Jesu, qui munere docendi doctrinam Christianam funguntur, dum tamen habeant illis in locis superiores, qui curam ipsorum gerant, et apud quos se recipiant juxta regulæ institutum viventes. » Barbosa, *Summa Apostolic. decis.* v. *Episcopus quoad regulares*, n. 9.

« Ulterius regularis, qui degit extra claustra de licentia sui superioris, et ab ordinario loci deputatus fuit alicui officio exercendo, et in eo cum scandalo deliquit, ab eodem ordinario puniri potest vigore cit. *Textus*, cap. 3, sess. vi, concil. Trident. ita Aldan., in *Compend.*, can. *Resol.*, lib. 1, tit. 6, ubi refert ita fuisse decisum 14 Februarii 1585. Qui ulterius addit, fuisse decisum, non posse puniri ab ordinario loci vigore facultatis conc. Trid., l. cit., canonicum regularem, qui jussu sui superioris degit in ædibus parochialis ecclesiæ suæ congregationi unitæ, in qua curam animarum exercet, et sacramenta ministrat: si delictum non concernit curam animarum, nec sacramentorum administrationem. » Ventriglia, *loc. supra cit.*, n. 9.

« Adverte (etiam), quod regularis, qui vagatur, et absque litteris obedientiæ sui superioris per civitatem, seu diocesim transit, potest ab episcopo detineri, carcerari, et tanquam sui instituti desertor puniri: tenet Riccius, *cit. prax.*, part. III, resolut. 269. » Ventriglia, *ibid.*, n. 10. Vide cætera ad rem apud Lucium nostrum, v. REGULARES, art. 2, n. 59 et seqq.

sacramenti administratione de facto absque ulla auctoritate se ingerunt, plene in omnibus subjiciuntur jurisdictioni, visitationi et correctioni episcopi in his, quæ sacramentorum administrationem spectant, cum in aliqua sacri illius ministerii parte delinquant (ex concilio Tridentino sessione xxv, *De regularibus*, cap. 9, ex constitutione Gregorii XV, quæ incipit, *Inscrutabili*; et ex declaratione sacre congregationis Concilii).

« VI. Cum regulares delinquant circa personas degentes intra septa monasteriorum monialium, aut circa earumdem monialium clausuram, aut circa bonorum eorumdem monasteriorum administrationem, nullis privilegiis et exemptionibus tueri se possunt, quominus ab episcopo loci, tanquam ad hoc Sedis Apostolicæ delegato, quoties, et quando opus fuerit, corrigi et puniri valeant (ex laudata Gregorii XV constitutione).

« VII. Regulares administrantes bona ad eadem monasteria sanctimonialium, etiam regularibus subjectarum, pertinentia, quomodolibet exempti, episcopo loci, adhibitis etiam superioribus regularibus, singulis annis rationes administrationis, gratis tamen exigendas, reddere tenentur, ad idque juris remediis cogi et compelli possunt. Licetque episcopo ex legitima causa admonere superiores regulares, ut eosdem administratores amoveant, iisque negligentibus, datur episcopo facultas eos amovendi quoties, et quando opus esse judicaverit (ex eadem Greg. XV constitutione).

« VIII. Regulares, qui libros de rebus sacris in lucem edunt, vel edi curant sine nomine auctoris, subjiciuntur poenæ anathematis, a concilio Lateranensi sub Leone X statutæ, et a concilio Tridentino innovatæ sessione iv de editione et usu sacrorum librorum. Iisdemque poenis illi subjiciuntur, qui scripta communicant vel evulgant, nisi antea examinata, probataque fuerint, ut declaravit sacra congregatio Concilii.

« IX. Concilii Tridentini sessione v, *De reformatione*, cap. 1, statutum est, ut in monasteriis monachorum, ubi commode fieri poterit, lectio sacre Scripturæ habeatur. Qua in re si abbates negligentis fuerint, episcopi locorum in hoc, ut Sedis Aposto-

(116) Vide anted. Lucium nostrum, v. PRÆDICARE, III, 69 et seqq.

(117) Vide Lucium nostrum, v. REGULARES, art. 2, n. 28.

« Præterea (sic Bened. XIV) concil. Trident. in (suprad.) decreto sess. xxii, *De observandis et evitandis in celebratione missæ*, postquam plura statuit religiose servanda in celebratione hujus tremendi sacrificii, addidit: « Hæc igitur omnia, quæ summam enumerata sunt, omnibus locorum ordinariis ita proponuntur, ut non solum ea ipsa, sed quæcumque alia huc pertinere visa fuerint, ipsi prædata sibi a sacrosancta synodo potestate, ac etiam ut delegati Sedis Apostolicæ prohibeant, mandent, corrigant, statuunt, atque ad ea inviolate servanda, censuris ecclesiasticis, aliisque poenis, quæ

licæ delegati, eos ad id opportunis remediis compellant.

« X. Regulares, qui in alienis ecclesiis, aut quæ suorum ordinum non sunt, absque episcopi licentia; et in ecclesiis suis, aut suorum ordinum, non petita illius benedictione, aut ipso contradicente, prædicare præsumperint, idem episcopus punire potest. (Ex concilio Tridentino, sessione v, *De reformatione*, cap. 2, ex Gregorii XV constitutione supra laudata et declaratione congregationis Concilii ab Urbano VIII approbata) (116).

« XI Regularibus, qui errores et scandala disseminaverint in populum, cum sacre prædicationis munus obeunt, vel alias, etiamsi in monasterio sui, vel alterius ordinis conciones habeant, episcopus prædicatione interdiceret potest (ex concilio Tridentino, sessione v, *De reformatione*, cap. 2). Possunt etiam episcopi, quo tempore concionandi licentiam dabunt, a regularibus exigere professionem fidei; ut declaravit sacra congregatio Concilii ab archiepiscopo Mediolanensi rogata.

« XII. Regulares promulgare vel proponere populo indulgentias non possunt sine licentia, et approbatione ordinarii (ex concilio Tridentino, sessione xxi, *De reformatione*, cap. 9, et declaratione sacre congregationis Concilii).

« XIII. Concilium Tridentinum, sess. xxi, *De observandis et evitandis in celebratione missarum*, statuit, « Neve patiantur episcopi « privatis in domibus, atque omnino extra « ecclesiam, et ad divinum tantum cultum « dedicata oratoria, ab iisdem ordinariis de- « signanda et visitanda, sanctum hoc sacrificium a sæcularibus, aut regularibus quicumque peragi. » Quibus verbis sublatum est privilegium ab Honorio III olim concessum fratribus Prædicatoribus et Minoribus celebrandi in altari viatico seu portatili; etiam episcopo non permittente, secundum caput *In his*, ex. *De privilegiis*. Declaravit autem sacra congregatio Concilii, hoc decreto comprehendit etiam regulares quantumvis exemptos, eosque ea omnia, quæ ab ordinariis locorum circa observanda et evitanda in missarum celebratione statuta fuerint, omnino servare teneri, ad idque etiam poenis et censuris ecclesiasticis ab iisdem ordinariis compelli posse (117).

illorum arbitrio constituentur, fidelem populum compellant, non obstantibus privilegiis, exemptionibus, appellationibus, ac consuetudinibus quibuscumque. Ex quibus verbis (prosequitur Bened. XIV) aperte conficitur, amplam atque indefinitam auctoritatem datam esse episcopis compellendi regulares quoscumque ad plenam et exactam observationem, non tantum eorum, quæ præfato decreto continentur, verum etiam aliorum, quæ ipsimet episcopi ad majorem illius ineffabilis mysterii decorem, et cultum duxerint præcipienda. » *De synodo diæces.*, lib. ix, cap. 15, n. 5.

Hinc in *Vercellensi*, proposito dubio: « An liceret episcopo punire regulares, prohibita vel indecentia in ecclesiis suorum ordinum committentes circa missæ sacrificium: die 21 Mart. 1645, con-